

Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania organizuje v spolupráci s Trnavskou univerzitou v Trnave a Slovenskou akadémiou vied webinár:

ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ 15-ROČNÝCH ŽIAKOV NA SLOVENSKU

PROGRAM WEBINÁRA

18. marec 2021

15:00 – 15:10 Otvorenie webinára

NÚCEM – moderátor stretnutia

15:10 – 15:30 Čitateľská gramotnosť v meraní PISA 2018

Mgr. Júlia Miklovičová, PhD.

Príspevok bude stručným predstavením medzinárodnej štúdie PISA 2018. Pokúsime sa v ňom načrtnúť vnímanie čitateľskej gramotnosti z pohľadu tohto medzinárodného merania, a to najmä prostredníctvom niekoľkých uvoľnených úloh, ktoré sú k dispozícii. Tiež sa pokúsime zmysluplne zhrnúť výsledok slovenských 15-ročných žiakov v oblasti čitateľskej gramotnosti tak, aby nebol obmedzený len na rebríček krajín, ktoré štúdiu realizovali a postavenie Slovenska v ňom.

15:30 – 15:40 Odborná diskusia k príspevku: Čitateľská gramotnosť v meraní PISA 2018

15:40 – 16:00 Čitateľská gramotnosť 15-ročných žiakov na Slovensku v príčinách a súvislostiach: Mapovanie zákulisia školského vyučovania čítania včera a dnes

prof. PhDr. Oľga Zápotočná, CSc.

Príspevok uvažuje nad príčinami pretrvávajúcich neúspechov našich žiakov v medzinárodných meraniach čitateľskej gramotnosti. Snaží sa odpovedať na otázky, prečo je gramotnosť našich žiakov problém, v čom spočíva a aké môžu byť jeho príčiny. Jedným z dôležitých zdrojov poznania odpovedí – ktoré ponúka – je reflexia tradičných postojov ku gramotnosti a problematických stránok vyučovania čítania, z ktorých mnohé sa v Slovenskom vzdelávacom prostredí ešte stále dosť nekriticky uplatňujú. Ďalším, nemenej dôležitým zdrojom poznania odpovedí – na ktoré poukazuje – je potom mapovanie súčasného stavu úrovne čitateľskej gramotnosti slovenských žiakov. A to nielen v medzinárodnom porovnaní ich úspešnosti (či neúspešnosti), ale najmä vo vzťahu k pretrvávajúcim či meniacim sa vzdelávacím praktikám a prístupom školy. V odhaľovaní súvislostí medzi tým, ako dnešní učitelia podporujú čitateľské aktivity žiakov a aký to má vplyv na ich výsledky. V identifikovaní efektívnych foriem podpory čítania zodpovedajúcich aktuálnym potrebám a požiadavkám na gramotnosť v súčasnej spoločnosti a kultúre. V plnohodnotnejšom využití potenciálu medzinárodných štúdií čitateľskej gramotnosti spracúvaním výsledkov a zistení vo vzájomných vnútorných vzťahoch a širších súvislostiach.

16:00 – 16:10 Odborná diskusia k príspevku: Čitateľská gramotnosť 15-ročných žiakov na Slovensku v príčinách a súvislostiach: Mapovanie zákulisia školského vyučovania čítania včera a dnes

16:10 – 16:30 Využívanie digitálnych technológií pri čítaní a ich vplyv na čítanie a úroveň čitateľskej gramotnosti

doc. PhDr. Zuzana Petrová, PhD.

Prezentácia reaguje na zmeny v prístupe k textu a k čítaniu prostredníctvom digitálnych technológií, ktoré zaznamenávame v poslednom období. Súčasťou prezentácie bude objasnenie odlišností v prístupe k textu a jeho porozumeniu, ktoré súvisia so zmenou formy, podoby aj účelu čítania prostredníctvom digitálnych technológií. Tieto odlišnosti v čítaní budú diskutované vo vzťahu k novým príležitostiam pre sprostredkovanie poznania a informácií čitateľovi, k zmenám v motivácii k čítaniu textov, ale aj vo vzťahu k ohrozeniam v prístupe k čitateľskej gramotnosti, ktoré digitálna doba prináša. Problematika bude bližšie analyzovaná aj s využitím výsledkov testovania PISA 2018.

16:30 – 16:40 Odborná diskusia k príspevku: Využívanie digitálnych technológií pri čítaní a ich vplyv na čítanie a úroveň čitateľskej gramotnosti

16:40 – 17:00 Metakognitívne stratégie pri čítaní

Mgr. Kamila Urban, PhD.

Aby žiak mohol využívať svoje individuálne predpoklady pri učení, potrebuje poznať široký repertoár učebných stratégií, rozumieť vlastným schopnostiam, dokázať presne monitorovať vlastné učenie i porozumenie čítaného textu a efektívne regulovať využívanie rôznych učebných stratégií. Prednáška predstaví metakognitívne stratégie, ktoré ovplyvňujú efektívne čítanie a porozumenie textu, pretože keď bude učiteľ rozvíjať metakognitívny monitoring a reguláciu svojich žiakov, bude to u nich následne viesť k lepším výsledkom v testoch porozumenia, na čo poukazujú aj výsledky z testovania PISA 2018.

17:00 – 17:10 Odborná diskusia k príspevku: Metakognitívne stratégie pri čítaní

17:10 – 17:20 Zhrnutie záverov z webinára

Poznámka: Počas diskusií bude otázky klásť moderátor stretnutia na základe chatovej komunikácie účastníkov podujatia.